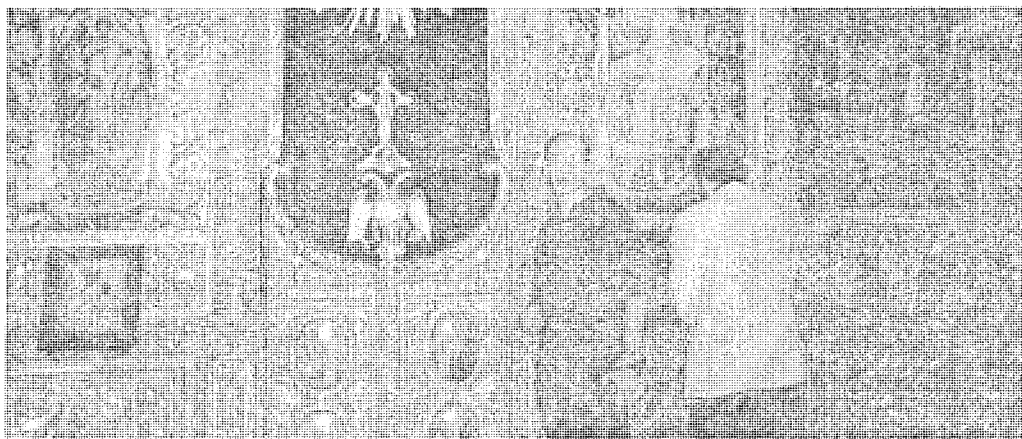

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΗ: ... ΚΥΡΑ ΤΗΣ ΚΑΡΔΙΑΣ ΜΑΣ!

Σαν σύραμε βαριά τα βήματά μας για να πάμε προς το Πατριαρχείο, αφού κατεβήκαμε από το ταξί κοντά στην παραλία, βρεθήκαμε να περιδιαβάζουμε τα στενά δρομάκια του Φαναρίου με οδηγό την κοκκινωπή Μεγάλη του Γένους Σχολή, στο ύψωμα του λόφου.

*Του Δρα Πέτρου Μ. Καρεκλά
(εκ Κυθρέας)*

στυγνή πραγματικότητα ξεδιπλώθηκε σ' όλο της το μεγαλείο μπροστά μας προκαλώντας δέος κι ανατριχίλα στον καθένα μας.

*Μπροστά στο τέμπλο του πατριαρχικού νού του Αγίου Γεωργίου στο Φανάρι,
Κωνσταντινούπολη, Ιούνιος 1998 Δρ Πέτρος Καρεκλάς*

Μέσα στα άλλοτε πλούσια αρχοντικά των Ελλήνων κατοίκων της Πόλης, σήμερα κατοικούν με το έτσι θέλω πολυμελείς οικογένειες Τούρκων (2 και 3 πολλές φορές, μέσα στο ίδιο σπίτι), με πρόχειρες κατασκευές στις εισόδους και τα παράθυρα, των προφανώς ασυντήρητων αυτών οικοδομημάτων.

Η Μεγάλη του Γένους Σχολή, περιχαρακωμένη σαν φυλακή για λόγους προστασίας της, έχει σήμερα γύρω στους 70 μαθητές, απ' όλο τον εναπομείναντα Ελληνισμό της Πόλης. Ζητήσαμε άδεια να μείνουμε, αλλά ο ενήλικας που άνοιξε την πισινή πόρτα, δεν το επέτρεψε («αυτός δεν ξέρει Ελληνικά», μας πληροφορεί ένας νεαρός μαθητής με μισοσπασμένα Ελληνικά). Η σκληρή μοίρα του Ελληνισμού και η

Βρεθήκαμε στην Κωνσταντινούπολη για ένα ολιγοήμερο διεθνές συνέδριο εκπροσωπώντας το κυπριακό χρηματιστήριο, μετά από πολυήμερη ταλαιπωρία για εξασφάλιση της αναγκαίας θεώρησης (βίζας) από τις τουρκικές αρχές. Παράλληλα, με το επαγγελματικό έργο που είχαμε η ολιγομελής αποστολή να εκτελέσουμε, ασφαλώς δεν μπορούσε να μη θεωρείται από τον καθένα μας αυτή η επίσκεψη και σαν ένα προσκύνημα συνάμα, σε μια πόλη για την οποία τόσα και τόσα μάθαμε και διαβάσαμε στο σχολείο, μια πόλη της οποίας η Ιστορία καθρεφτίζει την ιστορική μοίρα του Ελληνισμού μέσα στους αιώνες. Αφεθήκαμε σαν μεθυσμένοι στις αγκάλες της Πόλης για ένα ιστορικό αναβάπτισμα και «βύθισμα» στην πλούσια ιστορία της, στο λίγο

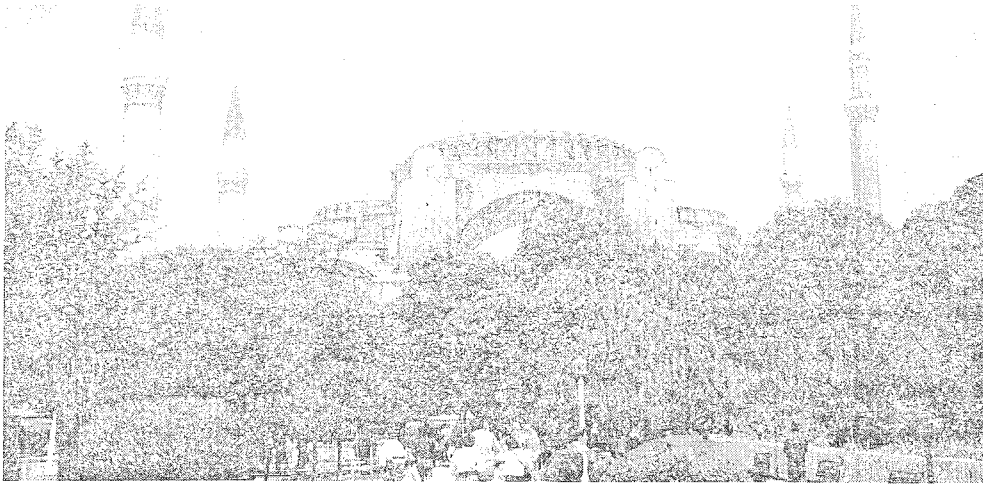
χρόνο που είχαμε στη διάθεσή μας.

Η Κωνσταντινούπολη είναι σήμερα μια μεγαλούπολη, με περίπου 13 εκατ. κατοίκους το μεγαλύτερο αστικό κέντρο της Τουρκίας και το σημαντικότερο, από οικονομικής άποψης, όπως ήταν και στις παλιές δόξες ως πρωτεύουσα της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας.

Εκείνο που εντυπωσιάζει ιδιαίτερα τον επισκέπτη είναι το πολύμορφο πρόσωπο της Κωνσταντινούπολης, όπου συνδυάζεται το σύγχρονο με το αναχρονιστικό, το ευρωπαϊκό με το ανατολίτικο, η φυσική ομορφιά του τοπίου με τη μαυράδα των κτιρίων από το τεράστιο κυκλοφοριακό πρόβλημα, που τη μαστί-

στο πολιτικό επίπεδο - όπως εμείς πολύ καλά γνωρίζουμε, με το πολιτικό μας πρόβλημα και τη συνεχιζόμενη κατοχή στο νησί μας.

Το Πατριαρχείο στο Φανάρι, μετά τον εξωραϊσμό και την επιμελημένη συντήρηση, που του έγινε με τη δωρεά της οικογένειας Αγγελόπουλου, φαντάζει σαν όαση στην περιοχή. Μέσα στον πατριαρχικό ναό του Αγίου Γεωργίου, η συγκίνησή μας ήταν απεριγράπτη. Το περικαλλές εικονοστάσι με το δικέφαλο αετό μπροστά στην Αγία Πύλη, τα διάφορα ιερά κειμήλια και γενικά η ατμόσφαιρα μέσα στο ναό, σε μεταφέρουν πολλούς αιώνες πίσω και νομίζεις

Η Αγία Σοφία στην Κωνσταντινούπολη Σήμερα «Μουσείο» Ιούνιος 1998

ζει, τα πολλά τζαμιά με τους μιναρέδες τους (πολλά απ' αυτά προϋπήρξαν ως χριστιανικές εκκλησίες μια και όπως λέγεται, η «Βασιλεύουσα των Πόλεων» είχε πέραν των 1.500 εκκλησιών) και γενικά οι πολλές αντιθέσεις. Θα μπορούσε ένας να πει πως αυτή η πόλη, εν πολλοίς, σήμερα καθρεφτίζει τον πολυπρόσωπο και ανομοιόμορφο χαρακτήρα της μοντέρνας Τουρκίας με τις πολλές αντιφάσεις στις ενέργειές της,

ότι στ' αυτιά σου αντηχούν ύμνοι και μελωδίες άλλων εποχών. Οι εξηγήσεις και η πρόθυμη εξυπηρέτηση του κ. Βασίλη, του νεωκόρου του ναού, μας συγκινούν βαθύτατα καθώς και το αντίκρισμα της αμπαρωμένης μεγάλης πύλης στο προαύλιο, εκεί όπου απαγχονίστηκε ο Πατριάρχης.

Σύμβολο αντίστασης και αντοχής, λίκνο της Ορθοδοξίας καθώς και ελπί-

δα διάσωσης της πολιτιστικής κληρονομιάς που ανήκει στο παγκόσμιο, παραμένει το Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως. Ας ελπίσουμε, ότι το σύγχρονο τουρκικό κράτος θα αναγνωρίσει τα πολλαπλά οφέλη που και το ίδιο μπορεί να έχει από μια χωρίς κανέναν περιορισμό διεθνή θρησκευτική δράση του Πατριαρχείου και θα το διευκολύνει στο έργο του.

Ασφαλέςστα, μια επίσκεψη στην Πόλη δε θα ήταν πλήρης, όσα και να δεις, χωρίς να επισκεφθείς το σύμβολο των Πανορθόδοξων, την Αγία Σοφία.

Ένα τεράστιο και εντυπωσιακό οικοδόμημα ορθώνεται μπροστά σου, μόλις διαβείς της πύλης του «Μουσείου» (πληρώνοντας 1 εκατ. τουρκικές λίρες είσοδο, κάπου δύο κυπριακές λίρες). Διαβαίνοντας την είσοδο ασυναίσθητα κλείνεις τα μάτια γιατί δε θέλεις να πιστέψεις ότι ο περικαλλής αυτός ναός - σύμβολο βρίθει από αριστουργήματα και μετατροπές που έγιναν όταν οι τότε κατακτητές της Πόλης, τον μετέτρεψαν σε τζαμί. Η αρχιτεκτονική του οικοδομήματος, οι τεράστιες και συνεχόμενες κολόνες από γρανίτη, σου προκαλούν δέος και θαυμασμό. Και ασφαλώς θέλεις να συνεχίσεις να κλείνεις τα μάτια και να βλέπεις νοερά το πλήθος του κόσμου μέσα στην Αγία Σοφία, τον Αυτοκράτορα του Βυζαντίου, να παρακολουθεί ευλαβικά τη μυσταγωγία, τον Πατριάρχη να ιερουργεί καθώς και ν' ακούεις τις γλυκές μελωδίες των ψαλτών...

Είναι όμως η πραγματικότητα σκληρή και απάνθρωπη, σαν περιδιαβάζεις το εσωτερικό του «Μουσείου», ακούοντας το σφύριγμα του αέρα από τα ψηλά παράθυρα, που μοιάζει με κλαυθμό νηπίων (έτσι ερμηνεύτηκε από διάφορους επισκέπτες). Ξαφνικά, το βλέμμα

καρφώνεται ψηλά, προς την ανατολική πλευρά, εκεί που θα ήταν το Ιερό σ' ένα μωσαϊκό με την Παναγία και το Χριστό στην αγκαλιά της, ανάμεσα στα αραβουργήματα. Όπως μάθαμε, σ' ένα σεισμό, ξεσκεπάστηκε η επικάλυψη και με παρέμβαση της ΟΥΝΕΣΚΟ παρέμεινε προς θέα το όμορφο αυτό μωσαϊκό, που θυμίζει τις καταβολές αυτού του οικοδομήματος. Τεράστιες σκαλωσιές, επίσης, στηρίζουν το σημείο του θόλου με τον Παντοκράτορα (αφαιρεμένος κι αυτός).

Με σφιγμένη την καρδιά εγκαταλείπουμε την Αγία Σοφία με τους τέσσερις τεράστιους μιναρέδες ... έξω εκατοντάδες οι μικροπωλητές για σουβενίρς και άλλα προϊόντα ... Ξανά στο δρόμο της πολύβουης πόλης, με τις χιλιάδες κόσμο να κυκλοφορεί στους δρόμους της, κυρίως άνδρες.

Καθισμένοι κάπου σ' ένα κεντράκι στις όχθες του Βοσπόρου, το τελευταίο βράδυ, απολαμβάνουμε τη μαγεία αυτής της πόλης που το σκοτάδι της νύχτας σαν πέπλο κάλυψε της ασχημίες της σύγχρονης εποχής. Τα φώτα των πλοίων που διαπερνούν τα Στενά, των κτιρίων στην απέναντι όχθη και των ψαρόβαρκων, παιχνιδίζουν στα ήρεμα νερά του. Το φεγγάρι που ξεπροβάλλει από την ασιατική πλευρά της Πόλης, πίσω από ένα λόφο, έρχεται να συμπληρώσει το όνειρο.

Την άλλη μέρα, καθώς ο πιλότος της Ολυμπιακής αναγγέλλει ότι εγκαταλείπουμε τα παράλια της Μ. Ασίας και πετάμε πάνω από τη Μυτιλήνη στις 33χιλ. πόδια, η ψυχή ελευθερώνεται και πάλι για λίγο, αφήνοντας πίσω τη στυγνή πραγματικότητα που ζήσαμε για λίγες μόνο μέρες στην Κωνσταντινούπολη - μια πόλη που συνεχίζει να συγκινεί κάθε Έλληνα και κάθε Ορθόδοξο.